

Lesbrief

Iedereen betaalt belasting

- **INLEIDING**
Iedereen betaalt belasting »
- **WAAR KOMT HET GELD VANDAAN?** »
- **WAAR GAAT HET GELD NAAR TOE?** »
- **NEDERLAND, EUROPA EN DE WERELD** »

Inleiding

Iedereen betaalt belasting. Jij ook. Kijk je wel eens op de kassabon van je boodschappen? Er staat altijd op hoeveel BTW je betaalt. Voluit betekent dat: Belasting Toegevoegde Waarde. Dat betaal je niet alleen over boodschappen maar ook als de fietsenmaker je achterlicht maakt of als je naar de kapper gaat. BTW betaal je dus over producten en diensten.

Weet je dat je over bijna alles wat je verdient ook belasting moet betalen? Dat doen alle mensen in Nederland. Heb je zelf een krantenwijk of breng je reclamefolders rond? Dan krijg je daar geld voor. Dat heet loon. Degene die jou geld betaalt is verplicht die Loonbelasting alvast af te trekken van je loon.

Er zijn meer belastingsoorten dan BTW en Loonbelasting. Dadelijk vertel ik je er meer over. Al het geld dat de mensen en bedrijven betalen heet: de belastingopbrengst. Met dat geld betalen we alle dingen die nodig zijn in een land. Wegen bijvoorbeeld, maar ook ziekenhuizen en scholen. De brandweer en de politie krijgen uit de belastingopbrengst betaald. En de mensen in ons land die geen geld hebben, hebben ook geld nodig om te wonen en te eten.

Een paar honderd jaar geleden bestond Nederland niet zoals we het nu kennen. Steden en provincies bepaalden zelf welke belastingen zij oplegden. Inwoners betaalden bijvoorbeeld voor het malen van graan, het houden van vee of voor het gebruik van een brug.

Als jij de baas van Nederland bent, waar zou je dan belasting voor vragen?

.....
.....

Vanaf 1806 is er één belastingstelsel voor het hele land. De ministers en het parlement bepalen samen elk jaar hoeveel belasting mensen moeten betalen en waar het belastinggeld naar toe gaat. Tweehonderd jaar geleden vonden mensen andere zaken belangrijk dan nu. Er waren geen auto's en nog niet veel scholen. Asfalt was niet uitgevonden, evenmin als speeltuinen.

**Als jij de baas van Nederland bent, wat zou je van het belastinggeld kopen?
Wat vind jij belangrijk?**

.....
.....
.....

We hebben nu alleen iets verteld over Rijksbelastingen, de belastingen van het land. Gemeenten heffen ook belasting. Dat geld wordt dan besteed aan zaken die voor de mensen in een dorp of in een stad belangrijk zijn. Heb je een hond dan betaal je hondenbelasting en ga je met de auto naar de stad, dan betaal je parkeergeld. Van dat geld maakt de gemeente dan weer een speeltuin in een woonwijk of een voetgangersoversteekplaats.

Waar komt het geld vandaan?

Ken je voorbeelden wanneer mensen of bedrijven belasting betalen?

.....

.....

.....

.....

.....

Er zijn verschillende grote stromen om belastinggeld te verzamelen: de Omzetbelasting, belastingen over inkomsten en belastingen die te maken hebben met goederen die in ons land binnenkomen.

Omzetbelasting of BTW

Omzetbelasting wordt ook wel B(elasting) T(oegevoegde) W(aarde) genoemd. BTW betalen we op alle spullen die we kopen en voor alle diensten die we afnemen, zoals een knipbeurt bij de kapper of als de fietsenmaker je lamp maakt.

In de prijs die je betaalt, is BTW berekend. Dat kan 6% zijn of 21%. Zonder voedsel ga je dood. Daarom betaal je daarvoor het lage tarief: 6%. Voor computerspelletjes, spijkerbroeken en de toegang voor de Efteling betaal je 21%, want dat heb je niet nodig om in leven te blijven. Er zijn ook uitzonderingen. De overheid vindt het bijvoorbeeld belangrijk dat iedereen boeken kan lezen. Daarom vallen die ook onder het 6%-tarief.

Belastingen over inkomsten

Wat je misschien nog niet weet, is dat we andere belastingen betalen over ons inkomen. Dat is niet alleen het geld dat je verdient met een baan, maar ook de rente over je spaargeld of als je een erfenis krijgt als iemand dood is gegaan. Dan heb je het over Inkomstenbelasting, Vermogensrendementsheffing of Erfbelasting. Ook van Motorrijtuigenbelasting heb je wel eens gehoord: geld dat je vader of moeder betaalt als jullie een auto hebben.

Belastingen die te maken hebben met spullen uit het buitenland

Als een Nederlandse fabriek in het buitenland stokjes koopt om ijslolly's te maken, dan moet de fabriek daarvoor invoerrechten betalen. Dat is ook een belastingsoort. Voor alcohol, frisdrank, tabak en benzine betalen de gebruikers accijns. Hoe meer je gebruikt, hoe meer belasting je betaalt. Dat merk je niet want dat zit al in de prijs verwerkt wanneer je ijsjes of frisdrank koopt in de supermarkt.

Waar gaat het geld naar toe?

Van het belastinggeld dat binnenkomt, gaat een deel naar mensen die niet meer werken omdat ze bijvoorbeeld oud zijn of ziek zijn. Een ander deel wordt verdeeld over alle ministeries. Hoe die verdeling is, bepaalt de regering: de ministers en het parlement. Elk ministerie zorgt voor een bepaald onderwerp.

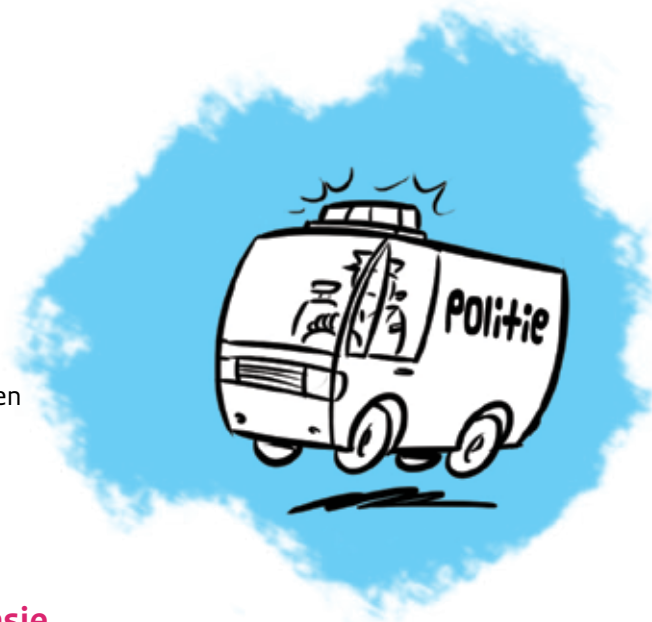
Weet je welke ministeries er zijn?

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Ministerie van Financiën

Bij het ministerie van Financiën komt niet alleen het geld binnen van de belastingen, maar een deel ervan gaat weer naar de mensen terug in de vorm van Toeslagen. Er zijn vier verschillende toeslagen:

- Huurtoeslag is bedoeld voor mensen die weinig verdienen of een uitkering krijgen en veel huur moeten betalen.
- Zorgtoeslag krijgen mensen die weinig verdienen of een uitkering krijgen en de kosten voor hun zorgverzekering anders niet kunnen betalen.
- Kindertoeslag is voor mensen die de zorg hebben voor kinderen in hun gezin.
- Kinderopvangtoeslag is voor ouders van kinderen die naar de kinderopvang gaan.

Ministerie van Justitie en ministerie van Defensie

Mensen willen zich veilig voelen. We hebben regels gemaakt om ervoor te zorgen dat niemand aan je spullen zit of je op andere manieren bedreigt. Als het toch gebeurt, komt de politie in actie. En als iemand iets doet wat strafbaar is, moet hij voor de rechter verschijnen. Dat betalen we uit belastinggeld.

Ook landen kunnen elkaar bedreigen. Gelukkig hebben wij al heel lang geen oorlog in ons land gehad. Maar Nederland heeft wel een leger om ons land te verdedigen tegen andere landen die oorlog met ons willen voeren.

Ministerie van Volksgezondheid

Onder de gezondheidszorg in ons land vallen de dokters en de ziekenhuizen. Ze maken zieke mensen beter. Ze helpen ook met voorlichting over gezonde voeding bijvoorbeeld.

Ministerie van Landbouw

Zonder voedsel zou het er niet goed uitzien voor ons. Gelukkig zijn er boeren die graan verbouwen en aardappelen. En er zijn veeteeltbedrijven waardoor we voldoende melk hebben. Dat moet dan wel van goede kwaliteit zijn en de overheid controleert dat. Tegenwoordig letten we ook goed op het milieu. Bestrijdingsmiddelen moeten veilig zijn en in tomatenkassen mag niet teveel licht branden. Ook dierenwelzijn valt onder landbouw. Als er besmettelijke ziektes zijn bij koeien of varkens, zijn er maatregelen nodig. En dierenmishandeling pakken we natuurlijk aan.

Ministerie van Onderwijs

Of je nu professor wilt worden of timmerman... je hebt allemaal onderwijs nodig. Je gaat eerst naar de basisschool en dan ga je naar de middelbare school. Daarna kun je nog verder doorleren als je dat wilt. Voor kinderen met een handicap is er ook speciaal onderwijs. Ook dit betalen we uit belastinggeld.

Ministerie van Infrastructuur

Omdat we goede wegen hebben in ons land kunnen de winkels bevoorrad worden. We hebben ook wegen nodig om naar school te gaan en naar ons werk. En wat dacht je van op visite gaan bij opa en oma? Als je met de trein wilt gaan, moeten er wel rails liggen! Met het belastinggeld betaalt de overheid de aanleg van wegen en rails.

Ministerie van Sociale Zaken

Niet iedereen kan werk vinden. En lukt het echt niet om te werken, dan moet je natuurlijk wel geld hebben om eten te kunnen kopen en je huur te kunnen betalen. Dan krijg je een uitkering. Geen werk vinden kan om meerdere redenen. Als huizen bijvoorbeeld niet verkocht worden, dan zijn er soms teveel bouwvakkers. Soms zijn er ook weer te weinig onderwijzers voor alle kinderen die naar school gaan. De overheid wil dat zo goed mogelijk in balans te houden.

Provincies en gemeenten

Het Rijk geeft alle provincies en gemeenten ook een deel van het belastinggeld. Daarmee kunnen ze dan zaken betalen waar ze zelf verantwoordelijk voor zijn. Zo zorgen de provincies voor het openbaar vervoer en voor de veerponten op hun grondgebied. De gemeenten kunnen het geld bijvoorbeeld besteden aan fietspaden, het ophalen van vuil of aan het bouwen van woningen. Het gaat altijd om zaken die voor de inwoners belangrijk zijn.

Nederland, **Europa** en de wereld

Nederland werkt samen met veel andere landen in de Europese Unie, de EU. Een deel van het belastinggeld gaat daar naar toe. De EU zorgt er dan weer voor dat de economie in alle landen kan groeien, dat we ons veilig kunnen voelen, dat goederen makkelijker over de grens kunnen en dat de kloof tussen rijke en arme landen in Europa kleiner wordt.

Nederland voelt zich ook verantwoordelijk voor landen buiten Europa die het moeilijk hebben. Daarvoor is ook belastinggeld beschikbaar: ontwikkelingssamenwerking.

